

mi rečmi omenil: „Pri preiskavi neke praške pisarne se je dognalo, da sta bila dunajska zavarovalna družba Phönix in njen ravnatelj dr. Berliner v zvezi s vtihotapljanjem zadolžnic vojnega posojila v velikanskih množicah iz tujine na Češko. Drugi glavni agitator je bil gospod Hauptmann. Prvi je doma iz Lvova, drugi pa iz Bukovine. V pisarnah teh dveh gospodov smo zaplenili spise, ki so vsebovali propagandistične članke za polno izplačilo vojnega posojila ter so izhajali v različnih nemških in čeških časopisih. Našli smo tudi koncepte državnozborniških govorov itd. S tem je dokazano, da so tuje, ki so se več mesecev zadržavali v Pragi, pisali redno agitacijske članke za nemške in češke časnike, izmed katerih jim je žalibog veliko nasledilo.“ Potem je našel minister, koliko so dobili časniki za tako propagando in navedel je večje število časnikov, ki so bili plačani od Phönixa in so stali v njegovi službi. Dalje je ugotovil minister, da sta zamogla Berliner in Hauptmann samo na ta način pravočasno izdelati izpreminjevalne predloge k vladnemu zakonskemu načrtu in hitro razviti agitacijo, da sta dobivala na razpolago prepise zakonskih načrtov, še preden so bili predloženi zbornici . . .

Tusar je torej povedal, da so agitacijo za vojno posojilo na Češkem razvili tuje, poljski Judje, načelniki ogromnih kapitalističnih podjetij, ti ljudje so izdelovali na debelo časnikarske članke, podkupovali liste, da so jih sprejemali, podkupovali poslance, da so govorili njim v prid in jim kar sestavljali govore, podkupovali tudi visoke uradnike od ministrstva, da so jim izdajali vladne načrte. Pri nas se take preiskave niso izvršile, toda če bi se bile, ne vem, ako bi ne odkrile, da stoji tudi pri nas v ozadju za to agitacijo mednarodni kapitalizem.

Vprašanje ureditve vojnih posojil se mora načeti, toda na način, kakov hočejo kapitalisti, se ne more in se ne bo uredilo nikdar. Nemogoče in krivično bi bilo, da bi država prevzela kar na splošno vsa vojna posojila. Država ne seje in ne žanje, živi samo od davkov svojih državljanov. Morala bi torej naložiti ljudstvu toliko novih davkov, kolikor znašajo vojna posojila in še nekaj več, ker bi ureditve tudi nekaj veljala. Revna služkinja, ki služi v mestu in hoče pisati pismo materi, bi morala s povišano prisotbino za znamko pomagati za plačevanje vojnega posojila, katero je dala kapitalistična banka! Reven službenec, plačevati bi moral s še večjo draginjo živil, kar bi dala vlada vojnemu dobičkarju v odplačilo vojnega posojila. Narodno zaveden človek, ki se je boril v jugoslovanski legiji, trpel neizmerno škodo na premoženju, a ni dal ničesar za vojno posojilo,

bi moral plačevati za človeka, ki je sedel doma, delal vojne dobičke in jih nalagal v vojno posojilo.

Ce hočemo zadevo vojnega posojila urediti pravično, jo moramo razdeliti v več skupin:

1. Podpisal je bogataš, ki si je v vojni pridobil denarja in ni vedel, kam bi ga naložil bolj plodonosno.
2. Podpisal je špekulant, ki se je hotel s tem prilepiti vladni in njenim organom, da zadobi različne ugodnosti in predprave: oproščenje vojaščine, dobavo za vojsko, odklikovanje itd.
3. Podpisal je naš narodni sovražnik iz samega srca zoper nas, da stem podpira vojsko zoper Slovence.
4. Podpisala je revna dekla in star užitkar nič drugega misleč, kakor kje bo od svojega težko prisluženega denarja dobival večje obresti.
5. Podpisal je marsikdo, ki je naroden s celo dušo, samo da se obvaruje šikan, sitnosti in zamere, ter zagotovi mirno življenje.
6. Podpisala je sodnija za mladoletne varovance, razne oblasti za različne zavode in društva.
7. Podpisali so različni župani za občine, župniki za cerkvene urade, različne druge korporacije pod svojimi načelniki.

Toliko se je govorilo, kričalo, prigovarjalo, da je človek, ki je stal popolnoma sam, izgubil razsodek in ga je tok valov potegnil za sabo.

Vse take različne načine in vplive je treba upoštevati in temu primerno urediti zadevo. Država gotovo ni dolžna povrniti posojila, ki je bilo dano proti nji, da se Avstrija lažje bojuje zoper nas. Isto tako je pa tudi gotovo, da more država nekaj storiti za one, katerim je bilo vzeto premoženje po sili in nehoti in za one reveže, ki bi prišli, ako izgube posojilo, v strašno nesrečo in to brez svoje osebne krivde. Dolžna je tudi skrbeti, da ne propadejo zavodi in korporacije (društva), katerim je premoženje v toliki meri naloženo v vojno posojilo, da bi prišel obstanek v nevarnost, ako izgube vse.

Stvar je treba vzeti za vsacega posebej, a ne splošno. Spekulanti, vojni dobičkarji, kapitalisti, naj izgube vse. Kdor je dal iz sovraštva proti nam, se mu ne dela krivica. Revna, zapeljana dekla, sirota kateri je sodnija naložila premoženje, društvo, kateremu je bilo vzeto po sili, dobrodelen zavod, ki bi drugače moral propasti, pa morajo dobiti podporo in možnost obstanka. Ne splošno, kot hočejo kapitalisti ampak po slučajih rešimo zadevo, a lotiti se je je treba, ker je pereča in nujna.

Politični ogled.

Jugoslavija.

Naše Narodno predstavništvo se je zopet večje v Beogradu k rednemu delovanju. Gospodje poslanci so na dolgo in široko obravnavali žalostne, surove in barbarske nastope Italijanov napram Jugoslovanom. Beograjska vlada je poslala v Rim protest proti nasilju italijanskega vojaštva in nahujskane družali. Naša vlada zahteva tudi povrnitev škodé, katero so povzročili italijanski divjaki na našem konzulatu v Trstu. Upati je, da se bo poravnal spor med Italijo in Jugoslavijo mirnim potom. Naša vlada se podvzela vse korake, da čuva in reši čast naše države. Pri vsej pripravljenosti italijanske vlade, da se poravnava cela sporna zadeva mirnim potom, je vendar le opaziti močno gibanje italijanskih čet ob demarkacijski črti. Naša vlada je vrhutega sklenila, da se pritoži radi italijanskega divjastva vrhovnemu svetu.

Razven z dogodki v zasedenem ozemlju se je pečalo Narodno predstavništvo v zadnjem času z drugim čitanjem volilnega zakona. Pri tej priliki je prišla na dnevni red tudi ženska volilna pravica za državni zbor, za katero se je potegoval najbolj naš Jugoslovanski klub. S tozadevno odločno zahtevo pa je naš klub pogorel, ker so ga pustili v tej zahtevi na cedilu tudi socialisti, ki so se poprej borili za žensko volilno pravico.

Narodno predstavništvo je tudi glasovalo za versailloso mirovno pogodbo.

V Beogradu se obravnava tudi vprašanje preustroja naših pokrajinskih vlad. Tozadevno pa še ni dosežen sporazum, ker zahtevajo preveč naši liberalci.

V Beogradu se bo vršil 1. in 2. avgusta tega leta prvi državni kongres (zborovanje) vseh organiziranih in neorganiziranih kmetovalcev iz cele naše kraljevine.

En bataljon mariborskega pešpolka je zasedel 18 t. m. apaško kotlino (desni breg Mure). Upravo v teh krajih prevzamejo naše civilne oblasti. Zasedba teh krajev je tudi v smislu mirovne pogodbe.

Nemci so razdrli iz jeze progó Spilje—Radgona. Do nadaljnjega je ustavljen promet na progó Maribor—Radgona.

Ostavka Vesničevega kablmeta in zopetna vladna kriza. V narodnem predstavništvu je bilo pri sejah na dnevnem redu drugo čitanje volilnega zakona. Prišel je na vrsto tudi 15. člen volilnega zakona (t. j. pravica, da bi smeli biti voljeni v državni zbor tudi državni uradniki in učitelji). Ministrski predsednik Vesnič in minister Protič sta izjavila pred parlamentom, da smatra sprejetje tega 15. člena v istem sprejetju kot je bil odobren pri prvem čitanju za zapnilo sedanje koncentracijske vlade. Naš Jugoslov. klub je izjavil, da je sicer vedno na stališču za pa-

sivno volilno pravico vseh stanov (da smejo tudi voljeni biti), vendar bo z ozirom na dogodke ob Jadrano glasoval za vlado. Ko je šlo za zaupnico sedanje vlade, so se odstranili demokratični ministri in tudi večina demokratičnih poslancev. Pri glasovanju za zaupnico vlade je glasovalo 64 poslancev za vlado, 68 pa proti. Valed te nezaupnice je podal Vesničev kabinet ostavko, katero je regent sprejel. Regent bo na predlog predsednika narodnega predstavništva še menda enkrat poveril sestavo nove koncentracijske vlade Vesniču. Ali bo Vesnič to nalogo sprejel, je drugo vprašanje. Na vsak način imamo v Beogradu zopetno vladno krizo, ki bo trajala do sestave nove vlade. Za dobo vladne krize je odgodeno tudi narodno predstavništvo.

Italija.

Italija doživlja dan na dan nove štrajke. Po sklepu mirovne konference dobi Italija kot nadomestilo za svoje v vojni poškodovano trgovsko brodo-vje vse bivše avstro-ogrske trgovske ladje, katerih vrednost se bo odpisala od obnovitvene svote. Boji med Italijani in Albanci so še vedno v teku in na dnevnem redu.

Konferenca v Spa-1.

Konferenca v Spa (Belgija), ki se je pečala z ureditvijo vojaških razmer Nemčije in določila, koliko mora dobaviti Nemčija mesečno zaveznikom premoga, se je razšla.

Poljska.

Poljakom se godi presneto slabo. Da se rešijo pred boljševiško vojaško povodnjo, so prosili entento, da ona zastavi svoj vpliv, da nehajo sovjetske čete s svojim prodiranjem po Poljskem. Ententa je bila pripravljena za posredovanje pod gotovimi pogoji, a je Rusija odklonila vsako vmešavanje zaveznikov v poljsko-ruske razmere. Rusija bo sklenila sama s Poljaki mir, a Poljaki morajo prositi zanj. Novejša poročila sporočajo tudi, da zahteva Ljening za Poljsko sovjetsko vlado, in le edino s tako vlado se bo pogajal za mir.

Madžarska.

Na Madžarskem imajo novo vlado, katere predsednik je grof Teleky.

Rusija.

Boljševiške čete so prekorčile romunsko mejo in se razlivajo po Besarabiji.

Kmetska zveza.

Naznanila.

Shodi Slov. Kmetske zveze se vršijo: v nedeljo, dne 25. julija, po rani službi božji pri Mali Nedelji pod župnijskim kozolcem, govori: posestnik Tone Slavič in urednik M. Krajnc. — Dne 8. avgusta po službi božji v Marija Reki,

govori tajnik Franjo Žebot iz Maribora. — Pri Sv. Juriju ob Pesnici po sv. maši, govori Juvan iz Maribora. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju po rani sv. maši. Govori urednik M. Krajnc.

Jugoslov. Kmetska zveza

se sklicuje ob priliki I. slovenskega orlovskega tabora v Mariboru in sicer za ponedeljek.

Dnevni red:

1. Politični položaj, poročila minister dr. Antom Korošec.
2. Gospodarska organizacija temelj našemu političnemu delu, poročila posestnik Alojzij Supančič iz Jarenine.
3. Priprave na občinske in državnozbornske volitve, poročila urednik Marko Krajnc.
4. Naše dolžnosti do stranke, poročila župan Davorin Krajnc iz Vel. Pirešice.
5. Organizacija naše stranke, poročila dr. Kurovec in Fr. Žebot.

Zborovanje se vrši v beli dvorani Oficirskega doma (Kazino) na Slomškovem trgu. Začetek ob 9. uri. Uložnost vsake krajevne organizacije KZ je, da pošlje na zborovanje enega ali več zaupnikov. Posebno pozivamo naše somišljenike iz mariborskega okrožja, da se v velikem številu udeležijo zborovanja, na katerem bo govoril naš voditelj dr. Korošec. Kmetska zveza.

Konjice. Dne 25. julija popoldne po večernicah priredi Katoliško politično društvo v Konjicah v telovadnici deške šole veliko politično zborovanje. Ustanovila se bo ženska politična organizacija za konjiško nadžupnijo. Pridite v obilnem številu.

Poročila.

Guštajn na Koroškem. Pri nas se je vršil 11. t. m. lepo obiskan ustanovni shod Kmetske zveze. O potrebi Kmetske zveze je govoril urednik Marko Krajnc. Izvolil se je krajevni odbor. Sami odločni može in žene, ki so porok, da se bo Kmetska zveza v Guštajnu tako plodovito razvijala, kot njena sosedna, Kmetska zveza v Prevaljah!

Kmetska zveza. V Prekmurju se živahno giblje Kmetska zveza za Prekmurje in spravila udom že več ugodnosti. Dne 4. julija se je ustanovila tudi za mesto Dolnja Lendava in okolico. Predsednik je župan g. Sever, podnačelnik podžupan Varga, tajnik odvetnik dr. Šabec, blagajnik kaplan Berdeu.

Na Ljubnem v Savinjski dolini je Kmetska zveza priredila v nedeljo, 18. julija podučen tečaj za zaupnike Kmetske zveze. Prireditelj je dobro uspela. Prostor pri Korošču so bili kljub neznosni vročini napolnjeni naših zavednih pristašev in somišljenikov iz Ljubnega, Sv. Frančiška, Rečice, Luč in Solčave. Tečaj je otvoril g. dekan Dekort. Za predsednika je bil izvoljen navdušen naš zaupnik Marko Blekač od Sv. Frančiška. Predavala sta gg. Žebot in Kemperle. Govornika sta v poljudni obliki obdelala vsa najvažnejša vprašanja sedanjega časa. Poslušalci so vsirajali cele štiri ure. Na tečaju so se napravili važni sklepi, ki bodo velikega pomena za organizacijo naše stranke v gornjegrajskem okraju. Iz vseh župnij so tudi izjavili, da se bo ljudstvo v velikem številu udeležilo orlovskega tabora v Mariboru. Na koncu zborovanja so se sprejele te-le resolucije: Protest proti laškemu divjastvu v Primorju, zahteva za ženski volilni pravici za državni zbor, zahteva avtonomije za Slovenijo, dohodnina se naj začne predpisati še le pri 10.000—12.000 K dohodka, carina za pridelke, ki jih v naši državi ne moremo porabiti se naj zniža oz. opusti itd.

Mladinska organizacija.

Vodstvom Marijinih družb.

Marijine družbe bodo zborovale v soboto dopoldne neposredno za Orlovskim zborovanjem na istem mestu, to je v Slovanski (Götz-ovi) dvorani. Pričetek ob 10. uri dopoldne.

Govori:

Sodni svetnik dr. Matija Lavrenčič: Verski pones.

Jurist Zvonko Dokler: Kongregacija — cveč organizacije.

Računski nadsvetnik Avguštin Zajec: Bogoskateļji in Bogonosci (sv. obhajilo).

Popoldne gremo na Slomšekov grob (kapela na mestnem pokopališču). Ondi govori medicinec Ivo Peršuh Slomšku v časten spomin.

Zvečer ob 6. uri v frančiškanski cerkvi Matere Milosti pridiga (župn. Gomilšek) in pete litanije. — Ob 9. uri zvečer po končani serenadi se zopet zberemo v cerkvi, odkoder se razvije okoli cerkve in samostanskega vrta rimska procesija. Ker vsi ne bodo mogli dobiti prenočišča, bodo nekateri morali prenočevati v cerkvi, kjer se bo celo noč zvrstoma molilo in pelo.

Ker so na razporedu našega zborovanja najbolj potrebni in primerni predmeti, ker bodo govorili tako odlični govorniki, ker so naše družbe potrebne bodrila, in ker bodo na mladeniče in može zelo dobro vplivali lepi zgledi in bodrilne besede takih mož, zato se obračamo do vodstev vseh mladeniških in možkih družb, naj takoj prihodnjo nedeljo (ker je že zadnji čas za zglaševanje) še enkrat prav posebno toplo priporočijo vsem družbenikom in jih pozovejo, da naj se udeleže tabora kar najbolj polnoštevilno!

Ženski tabor pri Sv. Ignaciju na Pohorju

je potekel nad vse pričakovanje lepo. Že na predvečer so v proslavo našega tabora pri Sv. Ignaciju topili in žarni kresovi daleč na okoli oznanjali naše slavlje. Ko smo se drugi dan bližali Sv. Ignaciju, so nas od obeh strani pozdravljali dično okrašeni slavaloki. Tak veličasten sprejem so šentlovrenške žene in dekleta pripravile mnogoštevilnim sestram in drugim gostom iz Maribora, Sv. Magdalene, Ruš, Brezna, Ribnice, Puščave, Sv. Antona na Poh., Marenberga, Remšnika, Vuzenice, Vuhreda, Sv. Ožbalta, iz Slivnice pri Mariboru, celo iz Jarenine in iz daljnih Loč pri Konjicah itd.

Slavnostni cerkveni govornik, domači g. kaplan Oblak, nam je iz sv. pisma in življenja svetnic pokazal vrsto ženskih in dekliških vzorov, odločnih značajev.

Po sv. opravi je otvorila in vodila tabor načelnica domače Dekliške zveze, Marija Medved. Govorile so: Od Sv. Lovrenca: tajnica Dekliške zveze Marija Hrastnik (Več luči v našo podravsko dolino), učiteljica Angela Strajnsak (Kako naj vzgajamo rodoljube in značaje), Stelka Škrbinjek (Pesem slovenskih deklet, deklamacija), Betka Klampfer (Potreba izobraževalnega dela jugoslovanske žene v sedanjem času), Milka Baltazar („Spominski listi“ s. Elizabete, deklamacija). Iz Maribora so nastopile: V imenu Orlic Anica Pistotnik (Pozdrav Orlic), v imenu Jugosl. strokovne zveze Kuplen Rozalija (Nevarnosti mesta za dekleta), za Marijino družbo v Mariboru Marica Poplatnik (O narodni zavesti), za Dekliško zvezo pri Sv. Magdaleni pri Mariboru Marica Sonnenwald (Dekleta in časopisje). Iz Ribnice: Rozika Petrun (Deklamacija: I tebe žena) in Micka Ričnik (O prvi gorečnosti v dekliških zvezah). Iz Brezna je govorila Veronika Sluga; Žena in evharistija. Iz Ruš Katica Robnik: O krivih prerokih. Iz Puščave Angela Lambrecht: O ljubezni do Marije. Iz Loč je pozdravila mladenka Antonija Pliberšek, ravno tako je pozdravila odposlanca jareninske Dekliške zveze. — Proti koncu zborovanja je nastopila učiteljica Mariča Bregant ter zbrane žene in mladenke navduševala za krščansko žensko organizacijo. V posebno čast nam je bilo, da je naše zborovanje počastil organizator krščanskomisleče mladine na Hrvaškem g. dr. Markulin. Pozdravil nas je najprej v slovenskem jeziku, potem pa nadaljeval v blaglasni hrvaščini. Razumeli smo ga prav dobro. Povdarjal je, da moramo biti ponosni, da smo člani krščanskih organizacij. Krščanska misel pomeni napredek, ne pa nazadovanje. Opozarjal je na velikansko važnost naše ga narodnega in državnega zedinjenja. Eno smo postali in eno hočemo ostati! Slednjič je urednik Krajnc govoril o nalogah slovenskih žen in deklet, ko imajo občinsko volilno pravico, v socialnem, narodnem in verskem oziru.

Sklenile so naslednjo resolucijo ter jo poslale Jugoslovanskemu klubu v Beograd: „Žene in dekleta cele Dravske doline od Maribora do Dravograda, zbrane dne 18. julija 1920 na ženskem taboru pri Sv. Ignaciju na Pohorju, župnije Sv. Lovrenc nad Mariborom, sporočajo Jugoslovanskemu klubu svojo zahvalo, da je slovenskemu ženstvu izvojeval volilno pravico v občinski odbore. Odločno pa zahtevajo zase tudi volilno pravico v ustavotvorno skupščino. Z ogorčenostjo obsojajo slednjič protiverski in protiočrveni šolski načrt in kancelparagraf, ki ga nočejo vtihtopiti v naš zakonik protiverske polit. stranke.“

Tabor je trajal dve in pol ure, pa udeležence so navdušeno vztrajale do konca. Po zborovanju se je vršila še seja odborne posameznih župnijskih dekliških zvez. Sklenilo smo, da se morajo tudi pri nas v vsaki župniji ustanoviti dekliške zveze, ki se potem strnejo v dekanijsko dekliško zvezo. Če se me žene in mladenke podravsko doline v vsaki župniji organiziramo v močne dekliške zveze in v njih tudi delamo, bomo naš obmejni svet docela prerodile ter ga popolnoma očistile peg nezgodarstva in socialne demokracije, ki boče naš lep podravsko-pohorski svet omadeževati.

Dekliški in sploh ženski shod želimo tudi na Kamnu (pri Vuzenici in pri Sv. Janezu (poleg Marenberga) za gornji, oziroma srednji del marenberškega okraja. Shod je potreben, pa bo tudi koristen. Smo daleč saksabi doma, zato kaže nas zbirati na krajih, da se lažje udeležimo. Prosimo, le orjite našo ledino!

Rajhenburg. Velikanska slovesnost se je obhajala dne 4. julija v slovenskem Lurdu. Prišli so k nam Orli čez 200, okoli 100 Orlic in okoli 80 naraščaja, vsi v kroju in štiri zastave. V vrsti so pričakovali Orli posebni vlak iz Zagreba, ki je pripeljal 850 Hrvatov s tremi zastavami, med katerimi so bile zastopane vse hrvatske kat. organizacije iz Zagreba. Ene in druge je pozdravil toplo in pristržno domači predsednik Skoberne. Prekrasen in pristržen je bil ta pozdrav na kolodvoru, kateri je bil premajhen za vse udeležence. Izborno igranje salezijanske godbe iz Rakovnika, živio kliči, hrvatske in slovenske narodne noše, zastave orlovskih odsekov in katol. organizacij, množica ljudstva, orlovski kroji, vse to je podajalo zanimivo in pestro sliko. — Obhajala se je ta dan dopoldne velika cerkvena pobožnost romarjev — in popoldan za javna orlovska telovadba. Okoli 10.000 ljudi od blizu in daleč je oblegalo lurško cerkev, do katere je prišel slavnostni pohod iz kolodvora. Domači župnik je pozdravil vse prišlece, izrekel svoje

veselje, da se zbirajo pri lurški Mariji, v slovenskem, od danes naprej v jugoslovanskem. Lurdu. 19 hrvatskih duhovnikov, med njimi 2 oo. jezuita, 3 oo. frančiškanov je darovalo ta dan v naši cerkvi sv. maše za hrvatske romarje, katerih polovica je pristopila k skupnemu sv. obhajilu. Ob 11. uri pa so imeli skupno vsi romarji in Orli slovesno škofovo sv. mašo, katero je daroval zagrebški pomožni škof dr. Jos Lang. Božjo besedo sta oznanjala ta dan v hrvatskem jeziku Dušič, domači kaplan, v slovenskem pa pred slovesno sv. mašo dr. Jos. Valjavec, salezijanec iz Rakovnika. Slišali smo lepo ubrano petje hrvatskih romarjev, ki so imeli mogočni zbor in zelo fine glasove. Pri škofovi maši so peli domači pevci s spremljevanjem salezijanskega orkestra iz Rakovnika. Slovenski Lurd se je izpremenil v jugoslovanski Lurd. Popoldan pri javni telovadbi se je tudi pokazalo bratstvo Slovencev in Hrvatov. Lepi nastop, izbornost izvajanje prostih, vaditeljskih in orodnih vaj Orlov, Orlic, naraščaja ter „mladin junakinja“ iz Zagreba smo zasledovali z veliko napetostjo, občudovanjem in pohvalnim ploskanjem. Govornika pri javni telovadbi: Hrvat, Marko Vunič, učitelj iz Dalmacije in Slovenec Jos. Pirc, predsednik orlovske zveze iz Ljubljane sta nas navdušila, da zanaprej skupno delamo s podvojeno navdušenostjo za cerkev in narod. Prosta za bava je bila le kratki čas, a zato dostojna ves v krščanskem veselju in prisrčna. Ločitev je bila ginljiva: Se pridemo v Rajhenburg; još čemo u jugoslovanski Lurd, na svidenje kod Gospe Lurdske; Bog živi! so klicali udeleženci, ki so se ob 10. uri odpeljali proti Zidanemmostu in Zagrebu. Izrekamo pristržno zahvalo vsem: Hrvat. odboru romarjev, Orlovski zvezi, preč. vodstvu salezijanske podbe, vsem orlovskim odsekom, domačemu pevskemu zboru, domačemu Orlu, njegovemu načelniku Fabjančiču in tajniku, Marijini družbi deklet, ki so plele vence, sploh vsem, ki so delovali, da se je ta dan tako veličastno izpovedovala krščan. katol. misel in nam pa podala v tako obilni meri duhovno in duševno veselje. Bog živi! — Udeležence.

Tedenske novice.

Naš regent Aleksander poseti 28. t. m. Sarajevu.

Zagrebški nadbiskup dr. Bauer se je zadnje dni preteklega tedna pripeljal na oddih v grad Vrbovec pri Mozirju. Tu bo ostal do 1. slov. orlovskega tabora, katerega se udeleži v družbi v ljubljanskim vladiko dr. A. B. Jegličem in svojim tajnikom.

Zažgite krese! Okoličani Maribora, pripravite za v sabboto 31. t. m. na hribih in gričih krog Maribora krese in jih zažgite od 9. do 10. ure zvečer. Ti kresi bi naj bili nočni in dalekovidni pozdrav vsem tujim gostom, ki bodo obiskali naš obmejni Maribor ob priliki 1. slovenskega orlovskega tabora.

Poslanci Kmetске zveze za poškovance po toči. Poslanec dr. Hohnjec piše tajništvu Kmetске zveze: Kar se tiče občin, ki so trpele vsled toče, je Jugoslovanski klub sestavil obširno poročilo s predlogom za podporo in večstransko odpomoč in trije poslanci (Hohnjec, Pišek, Vesenjajk) smo to vlogo izročili in osebno nujno priporočili ministarstvu za izhrano in obnovo zemlje, oddelek za javno pomoč. Dobili smo zagotovilo, da bodo pomagali če dobijo potrebni kredit.

Za po toči prizadete vinogradnike je izposlovalo okrajno glavarstvo v Ptuj bosnapasto po znizani ceni okoli 12 K 1 kg. Proti potrdilu županstva, da je prošnik vinogradnik in oškodovan po toči, se bosnapasta razdeluje pri kmetijski zadrugi v Ptuj.

Slovenski kmet, mladenič, dekle, ne govori nemški, če prideš v mesto in ne podpiraj nemške trgovce. Zahajaj samo tja, kjer veš, da je lastnik Jugoslovan. Ne hodi k nemškim advokatom, ne k nemškim zdravnikom. Zahtevaj povsod, da se s Teboj le samo slovensko govori, če ne, pa takoj odidi! Ne jemajte nemških pisem od ljudi, ki stanujejo v Jugoslaviji. Priborite povsod in vselej našemu jeziku spoštovanje. Ne zahajajte na nemške zabave in nemške veselice! Izbiraj si svoje prijatelje izključno le med Slovani. Pristopite k slovenskim društvom, podpirajte je in tako boste najlepše služili slovanstvu in domovini!

Mariborski verižniški urad pod vodstvom g. Mlekuša nastopa proti kmetom. Verižnike in vojne dobičkarje lovijo agenti in uradniki g. Mlekuša samo med kmeti, ki pripeljejo ali prinesejo svoje prideleke na trg. Kaj počenja verižniški urad z našimi kmeti glede prodaje sadja in krompirja, to presega že vse meje pravičnega postopanja. Da bi pa ti gospodje stopili na prste pravim verižnikom in barantačem, ki so krivi draginje obleke, obuvala in živil, ki se prodajajo po trgovinah, to jim se v glavo ne pade. Le po kmetu! Le po kmetih ljudih! Mi zbiramo vse podrobnosti „delovanja“ gg. od verižniškega urada. Od vlade pa zahtevamo, da štiti kmetško ljudstvo in da nezmožne uradnike odslovi iz Maribora. Kmetško ljudstvo prosimo, da nam naznani vsak posamezni slučaj sekatur od strani verižniškega urada.

Moč rdečkarjev gineva od dne do dne in njih vrste se ločujejo v razne stranke in strančice. Vsaka pa ima recept v rokah, ali bolje, v širokih lapah, kako je osrečevati trpeče človeštvo. In taki ljudje, ki ne verujejo v Boga, ki ne poznajo domovine, ne svojega naroda, ki ne poznajo nič, kakor same sebe in svoje geslo: „Malo, prav malo dela, a dosti, prav dosti jela“, to je prav dosti zasluzka, ti ljudje torej imajo za tebe, slovenski kmet, recept pripravljen, ka-

ko te osrečevati. Poznamo ta ljubki recept. Glasi se: „Kmet, ti delaj, pripravljaj na svoji grudi od rane zore do poznega večera in lepo molči, a mi pa bomo uživali sad tvojega truda. A ne boj se, vsega ti ne bomo vzeli, toliko ti bomo radevolje pustili, da bodeš lahko dalje robotoval za nas, edine osrečevalce tega sveta.“ A v čem pa leži njih moč, bo marsikdo zvedavo vprašal? Evo ti odgovora! Njih moč izvira iz njihove sloge, iz njihovega skupnega društvenega delovanja. Slovenski kmet! Združuj se tudi ti, pristopi k Kmetški zvezi in postal boš kmalu prvi činitelj v državi. Ne bi smelo biti ne enega posestnika, ki ne bi bil ud Kmetске zveze. In kadar bi rdečkarji spet štrajkali in ogrožali našo mlado državo, bi tudi KZ proglasila štrajk proti rdečkarjem in jim zapirala dobavo živil. Koroščeva neupogljiva volja je rdečkarje že upognila, a če bi še ti, slovenski kmet, tem brezdomovincem napovedal boj, bi celo zlezli pod mizo in se udali. Torej: vsi kmetje k KZ! Vsi, brez izjeme, kajti: V slogi je moč! — Hočki ud Slovenske kmetске zveze.

Socialistično gospodarstvo na Dunaju. Po polomu Avstrije so dobili dunajsko mestno gospodarstvo v roke socialisti. V poldrugem letu svojega gospodarstva so privedli mestne finance na rob propada. Mestni primanjkljaj znaša že okoli 1300 milijonov. Mesto je na tem, da s prihodnjim mesecem ne bo moglo več plačati svojih uradnikov. Uradniki imajo povečini skoro polovico manjšo plačo nego delavci in groze s štrajkom. Pa tudi delavci hočejo štrajkati, češ, da so premalo plačani. Tako je s socialisti povsod enako: Močni so le v zabavljanju in nasprotovanju; kadar pa sami pridejo do gospodarstva, pa gre navzdol.

Frančiškanski provincial o. Avgustin Campa nadzoruje te dni frančiškanske samostane v Nazarjih Brezicah, Mariboru in Sv. Trojici. Po končani vizitaciji se udeleži o. provincial 1. slovenskega orlovskega tabora v Mariboru. O. Avgustin si je že tudi ogledal velike taborske priprave na Teznu in je izrazil svoje radostno začudenje nad velikopoteznimi pripravami za orlovske slavlje.

Dva predsodka. Eden: „Duhovni nimajo dela.“ Tako se zdi na videz, ker vsakomur takoj ustrežejo ob vsaki uri, na vsakem kraju. Ne pustijo strank takc čakati, kakor posvetni gospodje v pisarnah. Dušni pastir pa odloži ali prekine vsako delo, da le hitro stori po volji, za kar ga kdo prosi in se to navadno brezplačno. — Drugi: „Po farovžih in samostanih dobro živijo, imajo vsega dovolj.“ To naziranje se je izcimilo iz duhovske gostoljubnosti, ker so, dokler so mogli, poiskali kar je bilo boljšega pod streho, v shrambi ali kleti za gosta, sami sebi pa so vedno pritrgovali in se mnogo postili. Verjemite to meni, ki sem po tedne preživel v samostanih raznih redov.

Novi maše v Prekmurju. Letos so v Prekmurju trije novomašniki. V Bogojni je primiciral gospod Varga, duhovnik domače (somboteljske) škofije, ki ostane torej v Prekmurju. V Veržuju je novomašnik-salezijanec g. Bakan, dne 1. avgusta pa ima novo sv. mašo g. Horvat Jožef, duhovnik stolnobeograške škofije, ki tedaj ne ostane v Prekmurju.

Prekmurski župnik v ogrski ječi. Madžari so skušali vse narodne delavce v Prekmurju napraviti neškodljive. Zato so izvabili pod pretvezo g. župnika Klekta Jožefa onkraj demarkacijske črte, potem so ga pa vjeli in odpeljali v Sombotelj v vojaški zapor. Tam je že čez pol leta, njegova župnija pa je brez dušnega pastirja. Ljubljanska in belgrajska vlada pa najdeta še vedno gluha ušesa v Budimpešti. Treba bo začeti z občutnimi represalijami.

Utonilo je v Zagrebu pri kopanju v Savi 19. t. m. en dan 7 oseb.

Smrt zaradi kape. Na postaji Sv. Lovrenc na Dravskem polju je prišel pod vlak Franc Dovič, sfn železniškega paznika iz Slov. Bistrice. Skočil je za kapo iz vlaka in prišel pod kolesa. Bodite previdni in ne skakajte iz vlaka, dokler ne stoji.

Pismo iz Amerike. Chicago, 16. majnika 1920. Danes Ti hočem malo popisati, kako se mi godi v Ameriki. Tu sem v Chicago sem prišel 15. marca iz New-Yorka, kjer sem se mudil tri tedne. Chicago je dosti manjše nego New-York; dasiravno šteje dva in pol milijona ljudi, se mi je vendar zdelo, da sem prišel v manjše razmere, nekam malo klaverno mesto. Seveda nima Chicago toliko 30nadstropnih hiš kot New-York, je pa zato veliko bolj prostrano, ker ima prekrasne parke, ki so po celem mestu med seboj zvezani z drevoredi. Jaz jih dosedaj seveda nisem še vseh videl, ker nimam prilike hoditi dosti okoli: Neznam namreč jezika in ne utegnem vsled obilega dela. Tu imamo svo' o tiskarno in izdajamo dva lista: Ave Marija in Edinost. S. P. Kazimirom Zakrajšek oskrbujeva slovensko župnijo, ki šteje okoli 4000 duš, raztresenih po celi Chicagi: okoli cerkve jih biva nekako 1500 ljudi Slovencev, dobrih in slabih, kakor povsodi po župnijah. Vsako nedeljo imamo 3 kratno sv. mašo s pridgo: eden izmed naju binira. Cerkev je v kljub temu premajhna v amerikanskem smislu, ker mora tu imeti vsak vernik svoj sedež, vnaprej plačan vsako leto ali pa vsako nedel' o sproti s 10 centi. Tistega postajanja pod korom tu ne trpimo, ampak podpremo zahtevo podpiranja cerkve stem, da reditelji cerkve vsakemu odkazejo prostor, kamer lah ko sede, večkrat opomnjene, neubogljive odslovijo iz cerkve, kol k naši župniji nespadajoče. V tem pogledu je naša cerkev premajhna, ker ne more vsak dobiti sedeža, toraj moramo tudi s razvado postajanja pod korom potrpeti, kar največ mogoče. Versko življenje je tu pri nas v Ameriki bolj izrazito katoliško, kakor pa v starem kraju. Vzrok temu so prave kato-